ДҮНИЕЖҮЗІ ТАРИХЫ • ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Бірінші дүниежүзілік соғыс

1914 — 1918 жж.
38 мемлекет, 70 млн солдат, 10 млн құрбан.

Себептері, кезеңдері, шайқастары
және әлемге әсері.

БӨЛІМ 1

Себептері және әскери блоктар

Бірінші дүниежүзілік соғыс — империалистік қарама-қайшылықтың шарықтау шегі. Ұлы державалар нарық, шикізат және отар жерлер үшін күресті.

АНТАНТА
Ресей империясы, Франция, Ұлыбритания
Кейін: Италия (1915), АҚШ (1917),
Жапония, Сербия — барлығы 25+ мемлекет

ҮШТІК ОДАҚ
Германия, Австрия-Венгрия,
Осман империясы (1914), Болгария (1915).
Италия 1915 ж. Антантаға өтті.

Негізгі себептері:

- Империалистік қарама-қайшылықтар — нарық, шикізат, отар үшін күрес.
- Әскери блоктардың бәсекесі: Антанта мен Үштік одақ.
- Балқан түйіні — славян халықтарының өзара қақтығысы.
- Соғыстың сылтауы: Австрия таққұдасы Франц Фердинандты Сараевода өлтіру (28.06.1914).

Соғыс кезеңдері және хронологиясы

Жыл	Майдан	Басты оқиғалар
1914	Батыс, Шығыс	Марна шайқасы; Шығыс Пруссия; позициялық соғыс
1915	Шығыс, Балқан	Германия Ресейге басты соққы; Италия Антантаға
1916	Батыс	Верден «ет тартқышы», Сомма шайқасы, Брусилов шабуылы
1917	Барлық	АҚШ соғысқа кірді; Ресей революциясы; Брест бітімі
1918	Батыс	Германия жеңілді; Компьен бітімі (11.11.1918)

Шығындар және жаңа технологиялар

Бірінші дүниежүзілік соғыс адамзат тарихындағы алғашқы тотал соғыс. Ондаған миллион адам қаза тапты, экономикалар күйреді.

Әскери шығын (млн адам)

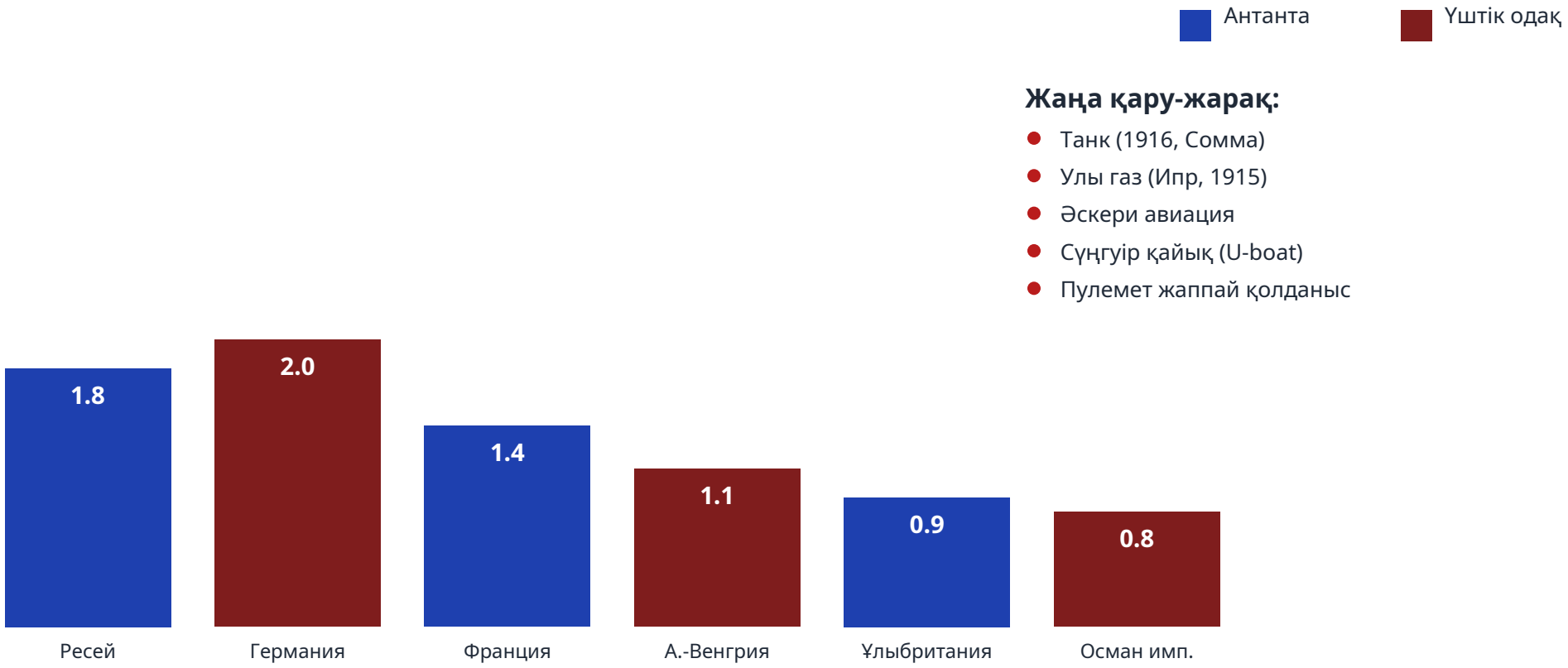

Жаңа қару-жарақ:

- Танк (1916, Сомма)
- Улы газ (Ипр, 1915)
- Әскери авиация
- Сүңгуір қайық (U-boat)
- Пулемет жаппай қолданыс

БӨЛІМ 4

Версаль бейбіт келісімі және салдары

1919 ж. Версаль бейбіт келісімі соғысты ресми түрде аяқтады. Германия «соғыс кінәлісі» деп жарияланды.

Сала	Германияға қатысты шарттар
Аумақ	Эльзас-Лотарингия Францияға; отарлары талан-таражға
Әскер	100 мың солдатпен шектелді; авиация, танк, флот тыйым
Репарация	132 млрд алтын марка төлеу
Саяси	Веймар республикасы; «соғыс кінәсі» баптары

Соғыстың әлемдік салдары:

- 4 империя құлады: Ресей, Германия, Австрия-Венгрия, Осман.
- Жаңа мемлекеттер пайда болды: Польша, Чехословакия, Югославия, Финляндия.
- Ресейде 1917 ж. революция — әлемдегі алғашқы социалистік мемлекет.
- Ұлттар Лигасы құрылды (1920) — БҰҰ-ның бастамасы.
- Версаль жүйесінің әділетсіздігі II дүниежүзілік соғысқа алып келді.